

ABSTRAKT

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra farmakognosie

Kandidát: Lenka Applová

Školitel: doc. RNDr. Jiřina Spilková, CSc.

Název diplomové práce :

Mikroskopické hodnocení drogy Sambuci fructus z kulturních odrůd Sambucus nigra

Bez černý (*Sambucus nigra* L.) je významnou rostlinou tradičního lidového léčení, jehož poznatky přejímá i farmaceutický a potravinářský průmysl. Plody se používají jako diaforetikum, diuretikum, při migrénách a neurologických obtížích. Se zvyšující poptávkou již nestačí pouze sběr planě rostoucích plodů, a proto je bez černý společně s jeho kulturními odrůdami pěstován v sadech. Kvalitní drogu pro farmaceutické použití by právě mohly poskytnout kulturní odrůdy bezu černého, které se pěstují pro využití plodů v potravinářském průmyslu.

Cílem diplomové práce bylo studium mikroskopických znaků plodů planě rostoucího bezu černého a jeho deseti kulturních odrůd Allesö, Bohatka, Haschberg, Mamut, Sambo, Sambu, Samdal, Sampo, Samyl a Weihenstephan, které pocházejí z Výzkumného a šlechtitelského ústavu ovocnářského Holovousy s.r.o. Plody planě rostoucího bezu černého byly získány z Botanické zahrady léčivých rostlin Farmaceutické fakulty v Hradci Králové.

Z plodů byly po projasnění v roztoku chloralhydrátu připraveny mikroskopické preparáty. V preparátech jednotlivých odrůd byly sledovány a porovnávány pokožkové buňky, jejich tvar a velikost, dále tloušťka epidermálních stěn a kutikulární vrásnění na jejich povrchu. Dále se jednalo o tvar a velikost průduchů, četnost a tvar idioblastů písku šťavelanu vápenatého.

Mikroskopickým hodnocením totožnosti bylo ověřeno, že plody pocházející z pěstovaných deseti kulturních odrůd bezu černého splňují kritéria pro drogu *Sambuci fructus*, která jsou předepsaná v Českém farmaceutickém kodexu.

Klíčová slova: Sambucus nigra, sambuci fructus, odrůdy, mikroskopie